

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΙΝΔΙΑΣ Επιλογές

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΣ

Για να γνωρίσει κανείς τις θρησκείες και τα θρησκευόμενα της Ινδίας, η καλύτερη εισαγωγή (πριν διαβάσει οτιδήποτε άλλο) είναι να διαλέξει τα σχετικά κεφάλαια από την θρησκευτολογική μελέτη μίας κορυφαίας προσωπικότητας της Ορθοδοξίας:

Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος Γιαννουλάτος, *Τχνη από την αναζήτηση του υπερβατικού*
(Εκδόσεις Ακρίτας, 2006, στη Σειρά *Έθνη και Λαοί*)

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Α' ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ. ΘΡΗΣΚΕΙΑ. ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑ

Β' ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΖΩΡΟΑΣΤΡΗΣ. ΒΟΥΔΔΑΣ. ΛΑΟ-ΤΣΕ. ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ. ΜΕΝΚΙΟΣ. ΜΩΑΜΕΘ. ΝΑΝΑΚ

Γ' ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ ΠΟΥ ΕΠΙΒΙΩΝΟΥΝ

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ

ΙΝΔΟΥΙΣΜΟΣ

ΤΖΑΪΝΙΣΜΟΣ

ΒΟΥΔΔΙΣΜΟΣ

ΙΣΛΑΜ

ΣΙΚΚΙΣΜΟΣ

Δ' ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ. ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΙΑ. ΜΥΣΤΙΚΙΣΜΟΣ

ΔΙΑΧΩΡΙΣΤΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ, ΙΝΔΟΥΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΒΟΥΔΔΙΣΜΟΥ

ΓΙΟΓΚΑ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΗΣΥΧΑΣΜΟΣ

ΚΟΡΑΝΙΟ

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΣΗΜΕΡΑ

Α' Η ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΚΑΙ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Β' ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΗΜΕΡΙΝΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ ΑΠΟ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΑΠΟΨΗ

ALBERT SCHWEITZER

Άλμπερτ Σβάιτσερ, *Ιστορία της Ινδικής Φιλοσοφίας* (Εκδόσεις Βερέττα, 2013) μετάφραση Μάριος Βερέττας από το *Les grands penseurs de l'inde*, σελίδες 196

Παρουσίαση, από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

Ο Άλμπερτ Σβάιτσερ είναι γνωστός για το τεράστιο ανθρωπιστικό του έργο στην Αφρική, εξαιτίας του οποίου τιμήθηκε με το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης. Παράλληλα όμως ο σπουδαίος αυτός γιατρός, μουσικός και συγγραφέας υπήρξε ένας βαθύς γνώστης της Ινδικής Φιλοσοφίας. Όπως σε κάθε άλλη διανοητική του προσέγγιση έτσι και εδώ το χαρακτηριστικό κριτήριο του Σβάιτσερ παραμένει πάντα η ηθική με την υπέρτατη έννοια του όρου: «Αυτό που ονομάζουμε αγάπη, είναι στην ουσία ο σεβασμός της ζωής. Όλες οι αξίες, υλικές και πνευματικές, παραμένουν αξίες στο μέτρο όπου υπηρετούν την διατήρηση και την ανάπτυξη της ζωής στον υψηλότερο δυνατό βαθμό. Με αυτές τις απαιτήσεις και με αυτή την προέκταση, η ηθική δεν έχει όρια...»

Με κριτήριο λοιπόν την απόλυτη ηθική ο Άλμπερτ Σβάιτσερ μάς προσφέρει μια συναρπαστική περιήγηση στον φιλοσοφικό κόσμο της Ινδίας, από τα Ουπανισάδ στην Μπαγκαβάντ Γκιτά κι από τα διδάγματα του Βούδα στην περίφημη "μη-βία" των Τζαϊνιστών και του Μαχάτμα Γκάντι.

Περιεχόμενα

Άλμπερτ Σβάιτσερ: Ο μαχητής της ανθρωπιάς

Εισαγωγή

1. Η δυτική και η ινδική φιλοσοφική σκέψη
2. Η εμφάνιση της άρνησης του κόσμου στα πλαίσια της ινδικής φιλοσοφικής σκέψης
3. Η διδασκαλία των Ουπανισάδ
4. Η φιλοσοφική διδασκαλία του σαμχιά
5. Ο τζαϊνισμός
6. Ο Βούδας και η διδασκαλία του
7. Η μεταγενέστερη τύχη του βουδισμού στην Ινδία
8. Ο βουδισμός στην Κίνα, το Θιβέτ και τη Μογγολία
9. Ο βουδισμός στην Ιαπωνία
10. Η μεταγενέστερη βραχμανική διδασκαλία
11. Η βραχμανική σύλληψη του κόσμου σύμφωνα με τους Νόμους του Μανού
12. Ο ινδουισμός και ο μυστικισμός της μπάκτι
13. Η Μπαγκαβάντ Γκιτά
14. Από την Μπαγκαβάντ Γκιτά έως τη σύγχρονη εποχή
15. Η φιλοσοφική σκέψη της σύγχρονης Ινδίας
16. Μια ματιά προς τα πίσω και οι φιλοσοφικές προοπτικές του μέλλοντος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΙΝΔΙΑΣ apan.gr

Μάριος Βερέττας, *Η Ινδία των Ελλήνων* (Εκδ. Βερέττα, 2012) σελίδες 252

Παρουσίαση, από το οπισθόφυλλο του βιβλίου:

Οι Έλληνες γνώριζαν πολύ καλά την Ινδία, αιώνες πριν από την εποχή του Μεγάλου Αλεξάνδρου! Οι μύθοι αφηγούνται τις περιπλανήσεις του θεού Διόνυσου και του ημίθεου Ηρακλή στη χώρα των Ινδών. Ο Όμηρος μιλάει για κάποιους ανατολικούς Αιθίοπες, οι οποίοι μάλλον δεν είναι άλλοι από τους Ινδούς. Ο Ηρόδοτος καταγράφει τις πρώτες μαζικές μεταναστεύσεις Ελλήνων στη Βακτριανή και τη Σογδιανή, προς τα μέρη των Ινδιών. Ο Αρριανός αναφέρεται ξεκάθαρα στην ύπαρξη Ελλήνων εγκατεστημένων στην Ινδία, πριν από τον Αλέξανδρο. Από την εποχή του Δαρείου του Α' ικανότατοι έλληνες γεωγράφοι εξερεύνησαν την ινδική χερσόνησο: Σκύλαξ ο Καρυνδεύς, Εκαταίος ο Μιλήσιος, Κτησίας ο Κνίδιος, κ.α.

Χάρη στο σύνολο των γνώσεων που συνέλεξαν, διευκόλυναν τα μέγιστα στην προέλαση του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ενώ η πολιτική εξουσία των Ελλήνων στην Πενταποταμία συνεχίστηκε τρεις ολόκληρους αιώνες μετά το θάνατό του και μεγαλούργησε, με αποκορύφωμα τη σύσταση της μεγάλης ελληνικής αυτοκρατορίας των Ινδών επί βασιλείας Μενάνδρου, ένα άγνωστο για τους περισσότερους σήμερα επίτευγμα των προγόνων μας. Αλλά σημαντικότερη κι από την πολιτική παρουσία υπήρξε η πολιτισμική δράση των Ελλήνων στην Ινδία. Ο απόηχός της μάλιστα φτάνει με πολλές μορφές έως τις ημέρες μας, ενώ αρκετές απομονωμένες ορεσίβιες ινδικές φυλές ανάγουν με υπερηφάνεια την καταγωγή τους στους Έλληνες, ανάμεσά τους και οι πασίγνωστοι Καλάς στο βορειοδυτικό Πακιστάν. Τούτο το βιβλίο καταθέτει το σύνολο των σύγχρονων γνώσεων γύρω από μια ξεχασμένη σελίδα της ελληνικής ιστορίας: το μεγαλείο του ινδικού ελληνισμού! Σε κάθε επίπεδο

ανάμεσα στην Ελλάδα και την Ινδία, υπήρξε, υπάρχει και θα συνεχίσει να υφίσταται αμοιβαίος θαυμασμός, εκτίμηση και αγάπη. Και τούτο το βιβλίο, αποκαλύπτοντας το μεγαλείο του ινδικού ελληνισμού, επιδιώκει να προσθέσει έναν ακόμη κρίκο στους προαιώνιους δεσμούς που συνδέουν τους δυο μεγάλους λαούς.

Περιεχόμενα: Εισαγωγή

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ

Κεφάλαιο 1. Η χώρα των ποταμών

Κεφάλαιο 2. Η χώρα των θαλασσών

Κεφάλαιο 3. Η αυτοκρατορία του Μεγάλου Βασιλέα

Κεφάλαιο 4. Διόνυσος και Σκύλαξ

Κεφάλαιο 5. Η αυτοκρατορία της Μαγκάντα

Κεφάλαιο 6. Από τον Στρυμόνα στον Νείλο

Κεφάλαιο 7. Από τον Νείλο στον Ώξο. Κεφάλαιο 8. Από τον Ώξο στον Ινδό

Κεφάλαιο 9. Η κατάκτηση της Πενταποταμίας

Κεφάλαιο 10. Η προφητεία του Κάλανου

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΝΔΙΑ

Κεφάλαιο 11. Ο Τσάντρα Γκούπτα

Κεφάλαιο 12. Η Μεγάλη Συνθήκη. Κεφάλαιο 13. Ο Ασόκα

Κεφάλαιο 14. Το ελληνικό βασίλειο της Βακτριανής

Κεφάλαιο 15. Η μικρή ελληνική αυτοκρατορία της Πενταποταμίας

Κεφάλαιο 16. Η μεγάλη ελληνική αυτοκρατορία των Ινδιών. Κεφάλαιο 17. Το τέλος

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ Ο ΑΠΟΗΧΟΣ

Κεφάλαιο 18. Σαβαρτζνάνα Γιαβάνα. Κεφάλαιο 19. Αλεξάνδρεια η Ωξιανή

Κεφάλαιο 20. Ο Χρυσός Λόφος. Κεφάλαιο 21. Οι Καλάς

Επίλογος. Βιβλιογραφία

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΙΝΔΙΑΣ

Το σανσκριτικό έπος Μαχαμπαράτα, που το «έφερε» στην Δύση ο Πήτερ Μπρούκ με την επική παράσταση των εννέα ωρών στην Αβινιόν το 1985 (και την πεντάωρη κινηματογραφική ταινία The Mahabharata, το 1989), κυκλοφορεί ανθολογημένο και σε πολλούς τόμους στα ελληνικά από τις εκδόσεις Πύρινος Κόσμος. Ενδεικτικά:

ΜΑΧΑΜΠΑΡΑΤΑ Ανθολογία τόμος Α' (2003) μετάφραση Ανδρέας Τσακαλής, σελίδες 464

Παρουσίαση, από το οπισθόφυλλο του βιβλίου

Το *Μαχαμπαράτα* έχει χαρακτηριστεί σαν έπος των αιώνων. Είναι το μεγαλύτερο στον κόσμο, τόσο σπουδαίο για τους Ινδούς, όσο και η *Ιλιάδα* για τους Έλληνες, και το πλουσιότερο σε θέματα, γι' αυτό και λέγεται πως ό,τι δεν υπάρχει στο *Μαχαμπαράτα* δεν μπορεί να βρεθεί πουθενά αλλού. Πράγματι εκτός από τον πόλεμο που εξιστορεί ανάμεσα στους Πάνταβα και τους Καουράβα για την εξουσία, περιέχει και πλήθος άλλων ιστοριών και παραδόσεων, καθώς και ηθικούς κώδικες, κανόνες πολιτικής για μια ορθή διακυβέρνηση, φιλοσοφικά συστήματα και διδασκαλίες που ακόμα και σήμερα εμπνέουν τους πνευματικούς αναζητητές σε όλο τον κόσμο. Στο έργο τονίζεται το υψηλό ήθος των ηρώων του, ο ανώτερος σκοπός της πνευματικής αναζήτησης και ο θρίαμβος της αρετής πάνω σε καθετί κακό.

Ο πόλεμος που περιγράφεται στο έπος ήταν ένας παγκόσμιος πόλεμος της εποχής εκείνης, όχι μόνο γιατί έλαβαν μέρος πολλά έθνη και λαοί, αλλά και επειδή ήταν αποτέλεσμα μιας αδυσώπητης μάχης ανάμεσα στους θεούς και τους τιτάνες. Όταν οι τιτάνες νικήθηκαν, αποφάσισαν να ενσαρκωθούν στον κόσμο των ανθρώπων. Σύντομα όμως ενσαρκώθηκαν και οι θεοί, οπότε εκείνος ο ουράνιος πόλεμος μεταφέρθηκε στη γη με αποτέλεσμα να σκοτωθούν εκατομμύρια άνθρωποι και να χαθούν πολλοί ηγεμόνες και ένδοξοι ήρωες. Ο πόλεμος αυτός έλαβε χώρα στη μεγάλη πεδιάδα Κουρουκσέτρα, κοντά στο σημερινό Δελχί. Όμως η μάχη του Κουρουκσέτρα έχει και ένα πνευματικό νόημα, αφού πρόκειται για μια μάχη που κάθε αναζητητής οφείλει να κάνει σε κάποιο στάδιο της ατραπού του. Όποιος έχει διαβάσει την *Μπάγκαβατ Γκιτά* (που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του *Μαχαμπαράτα*) θα θυμάται τις θαυμάσιες πνευματικές διδασκαλίες που δίνει ο Κρίσνα στο μαθητή του Άρτζουνα, παρακινώντας τον να λάβει μέρος στη μάχη ενάντια στο κακό. Όλοι μέσα μας κρύβουμε ένα σκοτεινό υποσυνείδητο και συνδεόμαστε με τα αρχέτυπα του ομαδικού ασυνειδήτου. Σε κάποια στιγμή καλούμαστε να φωτίσουμε αυτόν τον σκοτεινό χώρο, να δαμάσουμε τις κρυφές ανεξέλεγκτες δυνάμεις του υποσυνειδήτου και μέσω της αυτογνωσίας να γίνουμε κύριοι όλων των όψεων του εαυτού μας, κατωτέρων και ανωτέρων. Το *Μαχαμπαράτα* δίνει το έναυσμα γι' αυτήν την εσωτερική μάχη που οδηγεί στην τελική Απελευθέρωση.

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ. ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΩΝ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Η ΜΕΓΑΛΗ ΓΕΝΙΑ ΤΩΝ ΜΠΑΡΑΤΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Η ΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΑΒΑ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΙΩΝ ΤΟΥ ΝΤΡΙΤΑΡΑΣΤΡΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Η ΦΟΒΕΡΗ ΔΙΑΜΑΧΗ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΚΑΟΥΡΑΒΑ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΑΝΤΑΒΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: Η ΕΝΔΟΞΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΓΙΟΥΝΙΣΤΙΡΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: ΤΑ ΘΛΙΒΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΞΟΡΙΑΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: ΟΙ ΠΑΝΤΑΒΑ ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΒΙΡΑΤΑ
ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Οκτάβιο Παζ, Στο φως της Ινδίας (Εκδ. Κέδρος, 2005) μετάφραση Μάρω Σωτηροπούλου-Φιλίππου από το Octavio Paz, *In Light of India*, σελίδες 288

Από το οπισθόφυλλο: Η χώρα των ακραίων αντιθέσεων. Μια πανσπερμία πληθυσμών, θρησκειών, γλωσσών, όπου συνυπάρχουν αρμονικά το αρχαίο με το σύγχρονο, ο αισθησιασμός με τον ασκητισμό, ο ρεαλισμός με τη φαντασία. Ο νομπελίστας Μεξικανός συγγραφέας Οκτάβιο Παζ επισκέφτηκε για πρώτη φορά την Ινδία το 1951 ως μέλος ενός κλιμακίου διπλωματών. Το 1962 ταξίδεψε και πάλι, αυτήν τη φορά ως πρόεδρος του Μεξικού, και παρέμεινε εκεί έως το 1968. Η παραμονή του στην Ινδία υπήρξε μια πρόκληση των αισθήσεων και του νου. Διέσχισε τη χώρα απ' άκρη σε άκρη, από τις ερήμους του Ράτζασταν έως τη Βεγγάλη και από την Κέραλα έως την Ορίσα, επισκέφτηκε μνημεία, γνώρισε σημαντικές προσωπικότητες - πολιτικούς, όπως ο Νεχρού και η Ίντιρα Γκάντι, συγγραφείς, όπως ο μυθιστοριογράφος και δημοσιογράφος Ράτζα Ράο, καλλιτέχνες, όπως ο δεξιότηχνης της τάμπλα Τσατούρ Λαλ -, αλλά και απλούς ανθρώπους, και μαγεύτηκε από την ιστορία και την κουλτούρα της. Το συγκεκριμένο βιβλίο, «παιδί της αγάπης και όχι της γνώσης» σύμφωνα με τον ίδιο, αποτυπώνει στοχασμούς, εντυπώσεις και αντιρρήσεις, φευγαλέες ματιές σ' αυτή την πολυσχιδή πραγματικότητα και στη θερμόαιμη αναρχία της Ινδίας.

ANTONIO TABUCCHI

Antonio Tabucchi, *Νυχτερινό στην Ινδία* (Εκδ. Άγρα)

Παρουσίαση

Μια Ινδία που γνωρίζουμε μόνο μέσα από δωμάτια ξενοδοχείων, νοσοκομεία και νυχτερινούς δρόμους· ένα ταξίδι που περιγράφεται μόνο μέσα από φευγαλέες εικόνες συναντήσεων και αποσπάσματα συνομιλιών με ανθρώπους που δεν θα ξανασυναντηθούν ποτέ· μια πινακοθήκη προσώπων που περιλαμβάνει πόρνες, Πορτογάλους ιησούιτες και Ινδούς αγίους· κυρίως όμως μια αναζήτηση, η αναζήτηση ενός ανθρώπου που μπορεί να υπάρχει ή να είναι απλώς μια σκιά, η αναζήτηση μιας ταυτότητας που ίσως να έχει ξεχαστεί σε ένα μακρινό παρελθόν.

Ένα από τα γνωστότερα βιβλία του Αντόνιο Ταμπούκι, σε νέα έκδοση και με νέα μετάφραση.

Βιογραφικά Ο ANTONIO TAMPIOUKI γεννήθηκε στην Πίζα το 1943. Είναι μια από τις αντιπροσωπευτικότερες φωνές της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας. Έχει γράψει μυθιστορήματα, διηγήματα, δοκίμια και θεατρικά έργα. Υπήρξε επίσης ο επιμελητής των ιταλικών εκδόσεων των έργων του Φερνάντο Πεσσόα. Τα βιβλία του έχουν μεταφραστεί σε περισσότερες από σαράντα χώρες.

Μερικά από τα μυθιστορήματά του έχουν διασκευαστεί για τον κινηματογράφο από γνωστούς Ιταλούς και ξένους σκηνοθέτες, όπως ο Ρομπέρτο Φαέντσα, ο Αλαίν Κορνά, ο Αλαίν Ταννέρ και ο Φερνάντο Λόπες, ή για το θέατρο από σκηνοθέτες όπως ο Τζόρτζιο Στρέλερ και ο Ντιντιέ Μπεζάς. Έχει βραβευτεί με τα πιο έγκυρα διεθνή βραβεία, μεταξύ των οποίων τα «Pen Club», «Campiello» και «Viareggio-Repaci» στην Ιταλία, τα «Prix Medicis Etranger», «Prix Européen de la Littérature» και «Prix Méditerranée» στη Γαλλία, το Ευρωπαϊκό «Αριστείον», το «Nossack» στη Γερμανία, το «Europaeischer Staatspreis» στην Αυστρία. Έχει επίσης τιμηθεί με τους τίτλους του «Officier des Arts et des Lettres» στη Γαλλία και του «Comendador da Ordem do Infante Dom Henrique» στην Πορτογαλία. Μέχρι πρόσφατα δίδασκε στο Πανεπιστήμιο της Σιένας. Έχει επίσης διδάξει σε πολλά πανεπιστήμια του εξωτερικού, μεταξύ των οποίων το Bard College της Νέας Υόρκης, το Ecole de Hautes Etudes και το Collège de France στο Παρίσι. Έχει γράψει και εξακολουθεί να γράφει σε

πολλές ιταλικές και ξένες εφημερίδες (*Corriere della Sera, L'Unita, Il Manifesto, Le Monde, El País, Diario de Noticias, La Jornada, Die Allgemeine Zeitung*) καθώς και σε πολιτιστικά περιοδικά, όπως το *La Nouvelle Revue Française* και το *Lettre Internationale*. Υπήρξε μέλος και συνιδρυτής του Διεθνούς Κοινοβουλίου Συγγραφέων. Ήδη, από το 2000, το Italian Pen Club τον έχει προτείνει στη Σουηδική Ακαδημία ως υποψήφιο για το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας.

Antonio Tabucchi, Ταξίδια και άλλα ταξίδια (Εκδ. Άγρα)

Παρουσίαση

«Αλλά, σε τελευταία ανάλυση, έχω ταξιδέψει πολύ, το παραδέχομαι· πήγα και έζησα σε πολλά μέρη. Κι αυτό το νιώθω ως μεγάλο προνόμιο, διότι να ακουμπάμε τα πόδια στο ίδιο έδαφος για όλη μας τη ζωή, μπορεί να μας οδηγήσει σε μια επικίνδυνη παρεξήγηση, να μας κάνει να πιστέψουμε ότι αυτή η γη μας ανήκει, σαν να μην έχουμε δανειστεί, όπως έχουμε δανειστεί τα πάντα σε αυτή τη ζωή. Ο Κωνσταντίνος Καβάφης το είπε σε ένα εξαιρετικό ποίημα, την Ιθάκη: το ταξίδι έχει έννοια μόνον όσον αφορά τον εαυτό του, το ότι είναι ταξίδι. Κι αυτό αποτελεί ένα μεγάλο δίδαγμα, αν φανούμε ικανοί να το κατανοήσουμε: είναι όπως η ύπαρξή μας, της οποίας η βασική σημασία είναι ότι τη ζήσαμε».

Ο Αντόνιο Ταμπούκι ταξίδεψε, λοιπόν, πολύ. Κι έγραψε, εκμεταλλευόμενος τις πιο διαφορετικές συνθήκες, τις πιο διαφορετικές ευκαιρίες αλλά και τα πιο προσωπικά του διαβάσματα, γι' αυτά του τα ταξίδια. Οι τόποι είναι ονόματα, στάσεις, διαμονές, άνθρωποι. Είναι όμως και τα χνάρια των ανθρώπινων πολιτισμών, είναι η σύνδεση του χθες με το σήμερα, είναι εκείνο το μυστικό πλέγμα που κάνει τις ηπείρους τόσο ποικίλες και τόσο ενδιαφέρουσες, είναι η αναζήτηση της ομορφιάς αλλά και της διαφορετικότητας του κόσμου. Κι ο Ταμπούκι, άλλοτε περπατώντας στη Λισαβόνα παρέα με τον Πεσσόα, άλλοτε θαυμάζοντας στη Βραζιλία τα αγάλματα που έφτιαξε ένας λεπρός γλύπτης, άλλοτε κάνοντας πικνίκ στο Χάνγκινγκ Ροκ κι άλλοτε δοκιμάζοντας βότανα στην Κρήτη, καταλήγει στο ίδιο πάντα συμπέρασμα: «Δεν είναι αλήθεια ότι ο κόσμος είναι μικρός. Ο κόσμος είναι μεγάλος και διαφορετικός. Γι' αυτό και είναι όμορφος: διότι είναι μεγάλος και διαφορετικός, και είναι αδύνατο να τον γνωρίσεις ολόκληρο».

«Γεννημένα μέσα από τις διαφορετικές περιστάσεις, πάντα με αφορμή κάποια ταξίδια που όμως σε καμιά περίπτωση δεν πραγματοποιήθηκαν για να γίνουν ταξιδιωτική λογοτεχνία, τα κείμενα αυτά περιπλανιόνταν σαν νησιά σε ταλαντευόμενο αρχιπέλαγος, σπαρμένα εδώ κι εκεί στις πιο ετερόκλητες έδρες και κάτω από τις πιο διαφορετικές σημαίες, σχεδόν χωρίς να έχουν συνείδηση μιας ένταξης ή μιας ταυτότητας, κατά κάποιο τρόπο ακυβέρνητα. Η πράξη της συγκέντρωσής τους ήταν σαν την κατασκευή ενός πλεούμενου, μιας βάρκας, ενός κανό· κι ύστερα ακολούθησε το καλαφάτισμα των ρωγμών της καρίνας, η αλλαγή κατεύθυνσης από τα ρεύματα στα οποία είχαν αφηθεί προς μια άλλη, ενιαία κατεύθυνση: το ταξίδι ενός βιβλίου».

Από τον πρόλογο του βιβλίου

TARIQ ALI

Tariq Ali, Η νύχτα της χρυσής πεταλούδας. (Εκδ. Άγρα, 2011) μετάφραση της Παλμύρας Ισχυρίδου

Αντιγράφουμε από την Ιστοσελίδα των εκδόσεων Άγρα

http://www.agra.gr/books/1000_1099/book1051.html

Η Νύχτα της Χρυσής Πεταλούδας ολοκληρώνει την πενταλογία με θέμα το Ισλάμ – τη σειρά των ιστορικών μυθιστορημάτων του Τάρικ Άλι που έχει αποσπάσει πολλά εγκωμιαστικά σχόλια, έχει μεταφραστεί σε δώδεκα γλώσσες και χρειάστηκε περισσότερο από είκοσι χρόνια για να γραφτεί. Ένα επικό πανόραμα που άρχισε στη μαυριτανική Ισπανία του 15ου αιώνα και φτάνει στο Πακιστάν του 21ου αιώνα.

Στη *Νύχτα της Χρυσής Πεταλούδας* παρακολουθούμε την προσπάθεια για τη συγγραφή της ζωής ενός αινιγματικού Πακιστανού ζωγράφου με το παρατσούκλι Πλάτων – του αφίθυμου αλλά προικισμένου Μοχάμεντ Αφλατούν, που ζει σε μια χώρα όπου «η ανθρώπινη αξιοπρέπεια έχει εξευτελιστεί». Στην πορεία της έρευνάς του, ο Νταρά, παλαιός φίλος του Πλάτωνα, ταξιδεύει από τη Λαχώρη στο Λονδίνο κι από το Παρίσι στο Πεκίνο, ξεσκαλίζοντας εκπληκτικές και λάγνες ιστορίες από τα αποθέματα της ζωντανής μνήμης και των ξεχασμένων σελίδων της ιστορίας. Για να κατανοήσει τον άνθρωπο, ο Νταρά πρέπει να παλέψει να καταλάβει τον τόπο όπου γεννήθηκαν και οι δύο. Ο συγγραφέας μάς ξεναγεί σ' ένα άγνωστο Πακιστάν των τελευταίων πενήντα χρόνων, γεμάτο εντάσεις και αντιφάσεις. Η διαδρομή μιας γενιάς από την πολιτική ένταξη των σπουδαστικών χρόνων, τα λογοτεχνικά καφενεία, τις λέσχες, την τέχνη, τους έρωτες, την προδοσία, τη διεθνή καριέρα έως τα τωρινά χρόνια με την άνοδο του θρησκευτικού φανατισμού, την παρουσία των Ταλιμπάν, τις πολιτικές δολοφονίες καμουφλαρισμένες ως τρομοκρατικές πράξεις και τη σύνθετη σχέση κοινωνίας και στρατού.

Καθώς ξεδιπλώνεται η ιστορία, γνωρίζουμε την Τζιντιέ, τη *σουνέρι τίλι*, τη Χρυσή Πεταλούδα του τίτλου, την πρώτη αγάπη του αφηγητή, κόρη κινέζικης οικογένειας που έχει εγκατασταθεί στη Λαχώρη εδώ και έναν αιώνα, παντρεμένη με τον καλύτερο φίλο απ' τα παλιά του αφηγητή· και τον αδελφό της με το παρατσούκλι Κομφούκιος, του οποίου χάθηκαν τα ίχνη όταν πήγε εθελοντικά στην Κίνα μετά την Πολιτιστική Επανάσταση· γνωρίζουμε επίσης την κυρία «Νώτυ» Λατήφ, μια νοικοκυρά από το Ισλαμαμπάντ που η αδυναμία της στους στρατηγούς την αναγκάζει να καταφύγει στα παρισινά σαλόνια όπου συχνάζει η πνευματική διανοήση του συρμού και όπου, εν μια νυκτί, γίνεται διάσημη και χαρακτηρίζεται ως ο Ντιντερό του ισλαμικού κόσμου· κι από την άλλη τη Ζάβναμπ, μια γοητευτική ώριμη γυναίκα από τη Λαχώρη, που τ' αδέρφια της την ανάγκασαν, για περιουσιακούς λόγους, να «παντρευτεί το Κοράνι». Άνθρωποι του σύγχρονου Πακιστάν, βαθιά ριζωμένοι στον τόπο τους, και ταυτόχρονα κοσμοπολίτες.

Εγκώμια για το μυθιστόρημα

«Τολμηρό... Ισλαμικές πολιτικές και πίστη, τα πολλαπλά στρώματα που απαρτίζουν τις δοξασίες και τον κρυμμένο κόσμο της πραγματικότητας πίσω από τις κλειστές πόρτες, όλα συλλαμβάνονται στην εντέλεια από την πρόζα χωρίς υπεκφυγές του Τάρικ Άλι. Αδύνατον να το σταματήσεις». –TOM ADAIR, *Scotsman*

«Εξαιρετικά πλούσιο και σύνθετο. Ο Άλι περιπλέκει επιδέξια στρώματα σύγχρονης μουσουλμανικής, κινεζικής και ινδοπακιστανικής ιστορίας». –AAMER HUSSEIN, *Independent*

«Ο Άλι υφαίνει μεταφορές, αποκαθιστά αλήθειες, ρίχνει φως σε θέματα που τα περιβάλλει η άγνοια. Μαγεύει, ψυχαγωγεί, κατατοπίζει. Αυτό το βιβλίο είναι ένα δείγμα υψηλής τέχνης». –*LE FIGARO*

Εγκώμια για την πενταλογία του Ισλάμ

«Μια πλούσια υφασμένη ταπισερί που αξίζει να συγκριθεί με την *Τριλογία του Καΐρου* του Ναγκίμπ Μαχφούζ». –*KIRCUS REVIEWS*

«Συναρπαστική αφήγηση, ευφύεστατος ρυθμός... μία αφήγηση της εποχής μας». –EDWARD SAID

«Ιστορίες οδύνης, πόθου, λαγνείας και έρωτα... Ο Άλι περιγράφει με ζωηρά χρώματα την εικόνα ενός κόσμου που αγνοσβήνει». –NEW YORK TIMES BOOK REVIEW

Βιογραφικά

Ο ΤΑΡΙΚ ΑΛΙ είναι συγγραφέας και κινηματογραφιστής. Έχει γράψει περισσότερα από εικοσιτέσσερα βιβλία με θέματα από την παγκόσμια ιστορία και την πολιτική, καθώς και θεατρικά και σενάρια για το θέατρο και τον κινηματογράφο. Αυτό είναι το έβδομο μυθιστόρημά του. Το 2010 του απονεμήθηκε το βραβείο Granadillo από το Φεστιβάλ του Πολιτισμού της πόλης της Γρανάδας για τα μυθιστορήματα της Πενταλογίας του Ισλάμ. Όλα του τα μυθιστορήματα έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Είναι μέλος της συντακτικής επιτροπής του περιοδικού *New Left Review* και ζει στο Λονδίνο.

Στις Εκδόσεις Άγρα κυκλοφορούν τα μυθιστορήματά του *Στον ίσκιο της ροδιάς*, *Η Πέτρινη Γυναίκα* και *Ένας σουλτάνος στο Παλέρμο* καθώς και τα πολιτικά του δοκίμια *Η σύγκρουση των φονταμενταλισμών - Σταυροφορίες, Τζιχάντ και νεωτερικότητα*, *Ο Μπους στη Βαβυλώνα - Η νέα αποικιοποίηση του Ιράκ*, *Οι πειρατές της Καραϊβικής - Άξονας Ελπίδας και 1968 - Εφοδος στον ουρανό* (μαζί με τον Π.Ι. Τάιμπο II).

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΜΩΣΑΪΚΟ ΤΟΥ ΠΑΚΙΣΤΑΝ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΡΞΙΣΤΙΚΗ ΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ (βρήκαμε τη βιβλιοπαρουσίαση στον Ιστότοπο ΙΣΚΡΑ: http://www.iskra.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=9655:ramadanis-tariq-ali-petalouda-islam&catid=68:grammata&Itemid=194)

Του ΠΑΝΟΥ ΡΑΜΑΝΤΑΝΗ

Η νύχτα της χρυσής πεταλούδας... Το πέμπτο και τελευταίο μέρος της πενταλογίας του Ταρίκ Αλί με θέμα το Ισλάμ! «Φωτογράφος» στη ροή των γεγονότων ένας διανοούμενος αφηγητής, Ντιαρά το όνομα αυτού, που αναλαμβάνει να γράψει για τη ζωή ενός περιέργου και αινιγματικού συνάμα, πακιστανού ζωγράφου Μοχάμεντ Αφλατούν, ο οποίος χρησιμοποιεί το ψευδώνυμο Πλάτων! Έτσι, μέσα από την ζωή του Πλάτωνα, ο πολυβραβευμένος Πακιστανός πεζογράφος θα σκιαγραφήσει, με την εξαιρετική του πράγματι πένα, το πολιτιστικό και πολιτικό μωσαϊκό του Πακιστάν.

Η πλοκή του βιβλίου «περιφέρεται» ανάμεσα σε τρεις εποχές. Στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα, στα μέσα της δεκαετίας του 60, λίγο μετά την ανταλλαγή πληθυσμών μεταξύ Πακιστάν και Ινδίας και τέλος στο ξεκίνημα του 21ου αιώνα, δηλαδή στις μέρες μας!

Στην πρώτη περίοδο η ιστορία μας επικεντρώνει στην οικογένεια του Ντου Γενξιού. Η οικογενειακή ιστορία του Γενξιού, είναι αυτή που θα δέσει την "Νύχτα της χρυσής πεταλούδας" με τα υπόλοιπα (προγενέστερα) βιβλία της πενταλογίας του Ισλάμ. Οι άλλες δύο εποχές στις οποίες διαδραματίζεται η ιστορία του Ταρίκ Αλί, και που αποτελούν τον κύριο κορμό του γραφήματός του, πραγματώνονται στο Πακιστάν και πιο συγκεκριμένα στην Λαχώρα της δεκαετίας του 60, το «Παρίσι της Ανατολής» για εκείνη την εποχή... και στην σημερινή εποχή με φόντο το νεοφιλελεύθερο Λονδίνο, το κατεστραμμένο Ισλαμαμπάντ, τη Νέα Υόρκη της εποχής τρομολαγνείας και το Παρίσι των αναμνήσεων.

Όπως ήδη αναφέραμε, ο «φωτογράφος – αφηγητής», Νταρά, είναι ένας διανοούμενος (κατά πολλούς πρόκειται για τον ίδιο τον Ταρίκ Αλί) που ζει στο Λονδίνο και αναλαμβάνει να γράψει την ιστορία του ζωγράφου Μοχάμεντ Αφλατούν (Πλάτων), ο οποίος τυγχάνει να είναι και εφηβικός του φίλου, από την Λαχώρη της δεκαετίας του 60! Ο Άλι, βρίσκοντας την αφορμή που έψαχνε στην... ιστορία του Πλάτων, θα καταφέρει να «απλώσει» τις δικές του ιστορίες από το «άλλο» Πακιστάν! Έτσι, θα ζωντανέψει ξανά η Λαχώρη και κατ' επέκταση ολόκληρο το Πακιστάν, των πρώτων χρόνων της ανεξαρτησίας από τη Βρετανία, εποχή που μια ολόκληρη κοινωνία προσπαθούσε να διαμορφώσει το πολιτισμικό της κάδρο μέσα σ' ένα πλέγμα έντονων κοινωνικών και πολιτικών αντιπαραθέσεων!

Η χρυσή νεολαία του Πακιστάν, μέσα από τις εικόνες του Αλί, θα γεννήσει προβληματισμούς, αλλά παράλληλα θα ξαναθυμίσει ιστορικές στιγμές που τείνουν να ξεχαστούν! Μέσα από τις σελίδες της... «Νύχτας» θα περάσουν κορυφαίοι γιατροί, μαθηματικοί, φιλόσοφοι και καλλιτέχνες με παγκόσμιο κύρος! Μέχρι και εραστές της βίας θα περάσουν το κατώφλι του νέου δημιουργήματος του Ταρίκ Αλί!

Μια γενιά σφυρηλατημένη μέσα τις αντιφάσεις της εποχής, μια γενιά έδειχνε να ωριμάζει μέσα από τραγικά γεγονότα, όπως οι σφαγές των μουσουλμάνων στην Ινδία, μια γενιά που μελέτησε τον Μαρξ, που ερωτεύθηκε τον Πλεχάνοφ, που προσπάθησε να αφομοιώσει την πολιτιστική επανάσταση του Μάο Τσε Τουνγκ! Μια γενιά που μεταμόρφωσε την Λαχώρη σε... Παρίσι της Ανατολής!

Ήταν η γενιά που απολάμβανε ελεύθερη τον έρωτα, απομονώνοντας πλήρως κάθε είδους θρησκευτικό φονταμενταλισμό. Και τέλος ήταν η γενιά που είδε όλα αυτά να χάνονται και την θέση του να παίρνουν ο θρησκευτικός φανατισμός, η τυφλή βία και ο κοινωνικός μεσαιωνισμός!

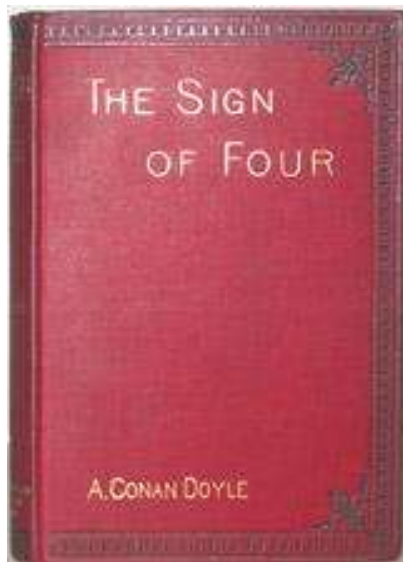
Διεφθαρμένοι πολιτικοί, μετανάστευση, φανατικοί ισλαμιστές και προοδευτικές ιδέες που αντιμάχονται. Όλα αυτά εξαιρετικά δοσμένα και μάλιστα με μια ιδιαίτερη μαρξιστική προσέγγιση, από τον Ταρίκ Αλί!

Εν κατακλείδι θα μπορούσαμε να πούμε η Πενταλογία του Ισλάμ, στο σύνολό της, έδωσε το... «ελεύθερο» στο Ταρίκ Αλί να συνδυάσει με εξαιρετικό τρόπο δύο πράγματα. Πρώτων να «μιλήσει» στον αναγνώστη για τους σπουδαίους πολιτισμούς που αναπτύχθηκαν καθ' όλη την ιστορία του Ισλάμ και δεύτερον να προσεγγίσει την θεωρία του πολέμου των πολιτισμών, από την σκοπιά της Μαρξιστικής Λογικής! Και τα δύο επιτυγχάνονται με τρόπο πραγματικά καταπληκτικό! Η πένα του Ταρίκ Αλί ξεδιπλώνει τις ιστορίες σαν κινηματογραφικά πλάνα που αιχμαλωτίζουν τον «θεατή - αναγνώστη» από την πρώτη στιγμή... από την πρώτη σελίδα! Και το τέλος της ιστορίας είναι απλά θέμα χρόνου.

Τα παρακάτω τα είχαμε στείλει με το Ταξιδιωτικό Πρόγραμμα τον Ιούλιο

Τα διαβάσματα τα σχετικά με την Ινδία είναι πάμπολλα και καλύπτουν μία ευρύτατη θεματολογία. Οι ταξιδιώτες θα λάβουν μία ενδεικτική βιβλιογραφία, αλλά για να μην χαθούν οι καλοκαιρινοί μήνες δίνουμε μερικές ιδέες για ένα πρώτο ξεφύλλισμα (όπως πχ *Το σήμα των τεσσάρων*, το κλασικό αστυνομικό για την Άγρα με τον θρυλικό Σέρλοκ Χόλμς, ένα από τα πρώτα μυθιστορήματα του σερ Άρθουρ Κόναν Ντόιλ, πρώτη έκδοση το 1890, το βρήκαμε στις εκδόσεις Άγρα!). Και φυσικά τα βιβλιογραφικά κάθε είδους αφορούν και όσους δεν πρόκειται να κάνουν το ταξίδι.

Αυτό που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η λαχτάρα των αρχαίων Ελλήνων να μάθουν όσα περισσότερα μπορούσαν για τη μακρινή Ινδία.

«Πρέπει να δεχόμαστε με ευγνωμοσύνη πληροφορίες για αυτή την χώρα» γράφει ο Στράβων στις αρχές του 1ου μ.Χ. αι. στο Βιβλίο XV των *Γεωγραφικών*, το οποίο φέρει τον υπότιτλο *Ινδία*. «Βρίσκεται πολύ μακριά (και γαρ απωτάτω εστί), την κατόπτευσαν λίγοι δικοί μας κι από αυτούς οι περισσότεροι είδαν ένα μέρος της χώρας, ενώ για τα υπόλοιπα λένε ό,τι άκουσαν. Μα ακόμα κι αυτά που είδαν τα πρόσεξαν διασχίζοντας βιαστικά την χώρα, για στρατιωτικούς λόγους. Συχνά μάλιστα κάνουν διαφορετικές περιγραφές περιγράφοντας τα ίδια πράγματα –έστω κι αν τα γράφουν με επιμελημένο ύφος. Παρόλο που μερικοί στρατεύτηκαν μαζί και ταξίδεψαν μαζί, όπως αυτοί που κατέκτησαν την Ασία με τον Αλέξανδρο, λένε συχνά τα αντίθετα ο ένας από τον άλλον. Αν διαφέρουν έτσι οι απόψεις τους για όσα είδαν, τι να πούμε για τη γνώμη που σχημάτισαν από όσα άκουσαν; ... Ακόμα και σήμερα, οι έμποροι που παραπλέουν τον Νείλο και τον κόλπο της Αραβίας έως την Ινδική, είναι λίγοι και φτάνουν μόνον ως τις εκβολές του Γάγγη, ενώ είναι αμόρφωτοι άνθρωποι κι έτσι οι πληροφορίες τους δεν μπορούν να χρησιμεύσουν στον ιστορικό.

... Ο τρόπος που κυνηγούν τον ελέφαντα είναι ο εξής ...». Κι αφού αναφέρει εκτενώς τα περί ελεφάντων μιλάει για τα φίδια, τους κροκόδειλους, τα γιατροσόφια, τους Βραχμάνους κλπ, κλπ. Αυτά στο Βιβλίο 15 των *Γεωγραφικών*. Απολαυστικό ανάγνωσμα, αν ξεπεράσει κανείς τα τοπωνύμια που δεν ταυτίζονται με σύγχρονα (πολύ μέτρια τα σχόλια).

Βεβαίως υπάρχει και ο Αρριανός, ο οποίος περιγράφει την εκστρατεία του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Αλλά πρέπει να πούμε ότι ο πρώτος που αναφέρεται στην Ινδία, πολλούς αιώνες πριν, ήταν ο εξερευνητής του 6ου π.Χ. αι., ο Σκύλαξ ο Καρυανδεύς, ο οποίος καταγόταν από τα Καρύανδα της μικρασιατικής Καρίας. Με εντολή του Δαρείου Α' εξερεύνησε τις ασιατικές ακτές πέρα από τον Ινδό ποταμό, όπως αναφέρει ο Ηρόδοτος.

Ηρόδοτος, *Ιστορίαι*, Μελομένη, 44

Τῆς δὲ Ἀσίας τὰ πολλὰ ὑπὸ Δαρείου ἐξευρέθη, ὃς βουλόμενος Ἴνδον ποταμόν, ὃς κροκοδείλους δεύτερος οὗτος ποταμῶν πάντων παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι τῇ ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ, πέμπει πλοίοισι ἄλλους τε τοῖσι ἐπίστευε τὴν ἀληθεῖν ἐρέειν καὶ δὴ καὶ Σκύλακα ἄνδρα Καρυανδέα .....

Πρωτοπόρος πάντως στα ινδικά θέματα θεωρείται ο Μεγασθένης ο Ίων (περ. 350 - 290 π.Χ.), γεωγράφος, εθνογράφος, διπλωμάτης και ιστορικός. Υπήρξε πρέσβης του Σέλευκου Α' του Νικάτορος για περισσότερα από δέκα χρόνια στα ανάκτορα του Τσαντρα-γκούπτα Μαουρύα (ελληνικά: Σανδροκόττος ή Σανδράκοττος) στην Παταλιπούτρα, και κατά τους Έλληνες Παλίμβαθρα, (σημερινή Πάτνα) των Ινδιών. Το βιβλίο του *Ινδικά* αποτελεί την πρώτη ιστορική πηγή που έχουμε για την Ινδία, και γι' αυτό δίκαια έχει χαρακτηριστεί ως ο «πατέρας της Ινδικής Ιστορίας». Επίσης έχει καταγραφεί ως ο πρώτος ξένος πρέσβης στα χρονικά της Ινδίας. Η παραμονή του στην Ινδία θα πρέπει να έγινε πριν από το θάνατο του Τσαντραγκούπτα το 288 π.Χ., οπότε και επέστρεψε στην Αραχωσία.

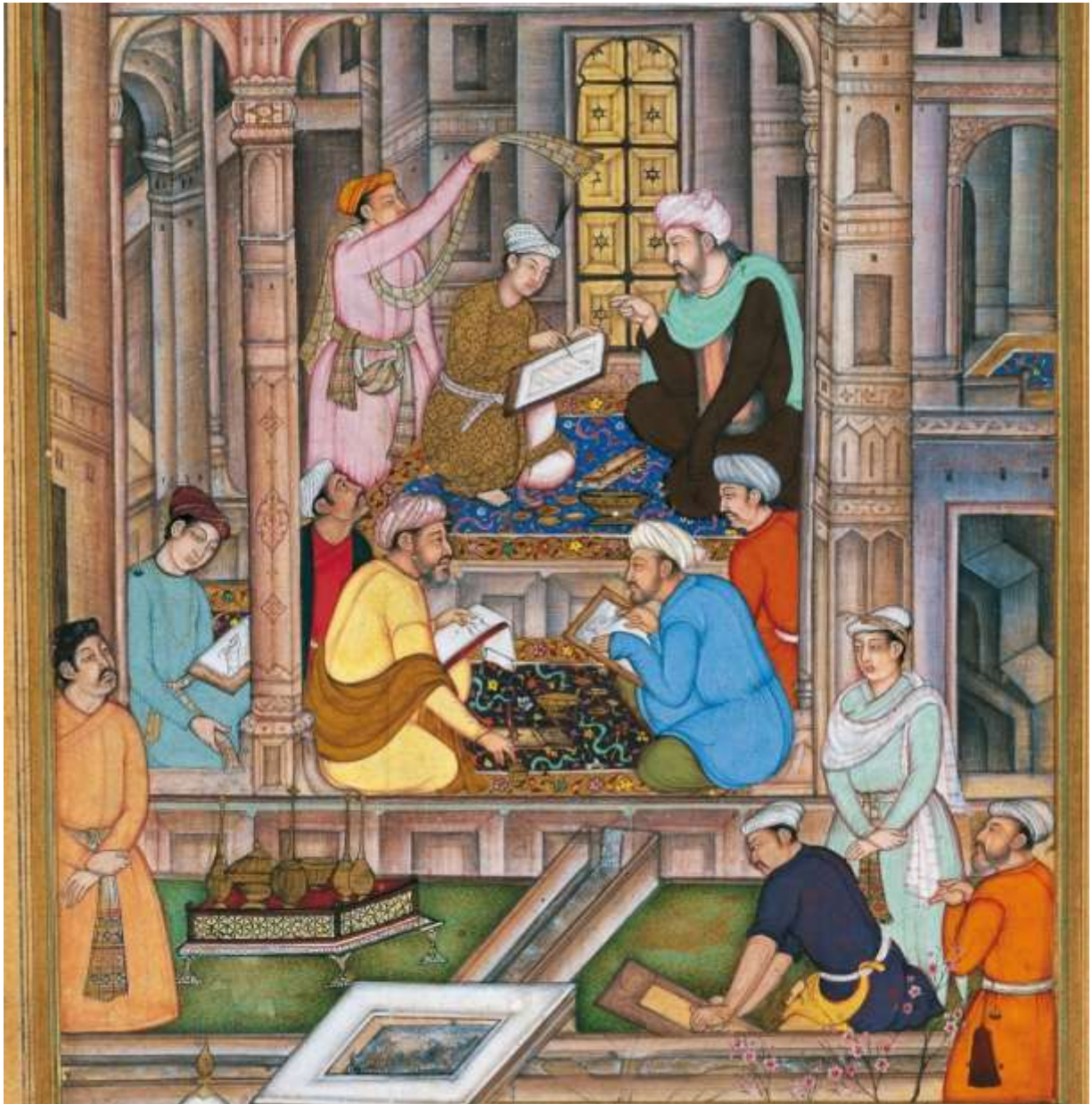
Στα *Ινδικά* του επηρεάστηκε από τα έργα των Σκύλακα, Ηρόδοτου, Κτησία και Εκαταίου, ενώ με τη σειρά του επηρέασε μεταγενέστερους ιστορικούς όπως τον Στράβωνα και τον Αρριανό. Η περιγραφή του για την Ινδία περιλαμβάνει πολλούς «μύθους» αλλά και σημαντικά γεωγραφικά και εθνολογικά στοιχεία. Στην αρχή του βιβλίου του αναφέρεται στους ηλικιωμένους Ινδούς που γνωρίζουν για την προϊστορική άφιξη του Διόνυσου και του Ηρακλή στην Ινδία. Μια ιστορία ιδιαίτερα δημοφιλής κατά τους Αλεξανδρινούς χρόνους. Πολύ σημαντικές είναι οι παρατηρήσεις του για τις θρησκείες των Ινδών, όπου αναφέρεται στους λάτρεις του Ηρακλή (Σίβα) και του Διόνυσου (Κρίσνα ή Ίντρα) ενώ δεν αναφέρεται καθόλου στον Βουδισμό –στοιχείο που πιθανώς μας αφήνει να υποθέσουμε ότι αυτή η θρησκεία δεν ήταν ευρέως γνωστή πριν από την ανάληψη της ηγεμονίας από τον Ασόκα.

Αποσπάσματα από τα *Ινδικά* του Μεγασθένη, συνέλεξαν, μετέφρασαν και εξέδωσαν ο E. A. Schwanbeck το 1846 και ο J. W. McCrindle το 1877. Μερικές σημαντικές εργασίες έχουν γίνει κι από σύγχρονους μελετητές, αλλά δεν έχει υπάρξει μέχρι σήμερα καμία εκμετάλλευση του πρωτοπόρου ιστορικού και διπλωματικού έργου του από την ελληνική πλευρά.

Μιλώντας για τα ελληνικά γράμματα δεν μπορούμε να μην αναφέρουμε τους δύο κορυφαίους Έλληνες ινδολόγους:

Ο Δημήτριος Γαλανός ο Αθηναίος (1760-1833) είναι ο πρώτος και πλέον εύλωτος Έλληνας ινδολόγος των νεότερων χρόνων. Προσέφερε πολλά στη γνώση μας για τις φιλολογικές, φιλοσοφικές και θρησκευτικές παραδόσεις της Ινδίας.

Ο Κωνσταντίνος Θεοτόκης (1872-1923) λογοτέχνης, μεταφραστής δοκιμογράφος και ποιητής, σημαντικός εκπρόσωπος της Επτανησιακής Σχολής, έγραψε την *Ιστορία της ινδικής λογοτεχνίας*.

Καλλιγράφοι και ζωγράφοι στο εργαστήριο,
πρώιμη εποχή Μουγκάλ, 1590-1595 (λεπτομέρεια).
Από την Συλλογή Σαντροντίν Αγά Χαν, Γενεύη.

Σύνταξη Βιβλιογραφίας: Βάνα Χαραλαμπίδου, Μαριάννα Κορομηλά
Οι επόμενες βιβλιογραφικές επιλογές για την Ινδία θα αναφέρονται
κυρίως σε ξένες εκδόσεις
apan.gr